

בג"צ 5429/07

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

1. עמותת רופאים לזכויות אדם
2. גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר)

ע"י ב"כ עוה"ד נעם פלג ו/או שרי בשי ואחי
 גישה - מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר)
 טל': 03-6244120 ; פקס : 6244130

העותרים

נ ג ד

1. שר הביטחון
2. שר הפנים

על ידי פרקליטות המדינה,
 משרד המשפטים ירושלים

המשיבים

הודעה מטעם המשיבים

1. במסגרת העתירה מבקשים העותרים כי בית המשפט הנכבד יורה למשיבים ליתן טעם, כדלהלן :

מדוע לא יחדשו המשיבים לאלתר את הטיפול בפניית תושבי עזה להכנס לישראל לצורך קבלת טיפול רפואי בבתי חולים בישראל, בגדה המערבית ובחו"ל.

מדוע לא יפתחו לאלתר את גבולותיה של רצועת עזה למעבר חולים ופצועים הזקוקים לטיפול רפואי בישראל בגדה המערבית ובחו"ל.

מדוע לא יאפשרו ל- 13 חולים ופצועים המנויים בנספח ע/10 לעתירה, אשר נשקפת להם סכנת חיים מיידית להכנס לישראל לאלתר לצורך קבלת טיפול רפואי דחוף ומציל חיים, ולכל הפחות מדוע לא יבחנו בקשות אלה באופן פרטני.

2. המשיבים יטענו, כי דין העתירה להדחות, הן על הסף והן לגופה. עמדת המשיבים תפורט להלן. עקב הזמן הקצר שעמד לרשות המשיבים לשם כתיבת התגובה, יבקשו המשיבים לשמור על זכותם להעלות כל טענה נוספת בעת הדיון על-פה.

עמדת המשיבים

3. נקודת המוצא לענינו הינה היא, כי לעותרים – שהינם פלסטינים תושבי רצועת עזה – אין כל זכות שבדין להיכנס לישראל.

4. בית המשפט הנכבד קבע לא אחת בעבר, כי זכותה הריבונית של המדינה לקבוע מי ייכנס בשעריה, וכי היקף שיקול הדעת הנתון לרשויות בעניין זה הוא רחב ביותר. עמדה זו של בית המשפט עוברת כחוט השני בפסיקותיו בעבר הרחוק והקרוב (וראו, למשל, לעניין זה: בג"ץ 482/71 קלרק נ' שר הפנים, פ"ד כז(1), 113; בג"ץ 9723/01 לוי נ' שירות התעסוקה, פ"ד נז(2), 87).

לעניין זה נבקש להבהיר, כי עמדתו של בית המשפט הנכבד אף עולה בקנה אחד עם המשפט הבינלאומי, כמו גם עם המשפט הנוהג במדינות העולם, לפיו כל מדינה שומרת לעצמה זכות מוחלטת לקבוע אלו זרים יכנסו אליה, וככלל, מדינה אינה חייבת לנמק בפני אדם זר מדוע היא מסרבת להתייר את כניסתו לתחומה.

כידוע, סמכותו של שר הפנים ליתן רישיונות על פי חוק הכניסה לישראל, פורשה בבית משפט זה כסמכות בעלת שיקול דעת רחב ביותר, וכך נאמר בבג"צ 431/89 קנדל ריצ'רד ואח' נ' שר הפנים, פ"ד מו (4) 505 בעמ' 520:

על פי סעיף 1(ג) לחוק הכניסה לישראל "מי שאיננו אזרח ישראלי או בעל אשרת עולה או תעודת עולה, תהיה ישיבתו בישראל על פי רשיון ישיבה לפי חוק זה".
הסמכות למתן רשיון כזה ושיקול הדעת בה מסורים לשר הפנים, המשיב. החוק והתקנות שהותקנו מכוחו... אינם מגדירים את הקריטריונים להענקת רשיון כזה. למשיב נתון שיקול דעת רחב בנושא, והוא אינו חייב לנמק את החלטתו."

לעניין הטלת הגבלות על כניסת הזרים לישראל, נאמר בבג"צ 1031/93 אליאן (חזה) פסרו (גולדשטיין), פ"ד מט(4) 661 בעמ' 705:

"משמעות ציבורית זו הביאה לכך שכל מדינה מטילה הגבלות על כניסתם של זרים אליה והגבלות נוספות על

המבקש להפוך לתושב או אזרח. הגבלות אלו נועדו לשמור על התרבות המיוחדת של תושבי המדינה, על הזהות, על המכנה המשותף המאחד אותם והמייחד אותם, על האינטרסים הכלכליים שלהם ועל הסדר והמוסר הציבוריים. הגבלות אלו נחלקות לשניים, להגבלות על הכניסה לישראל ולהגבלות על ההתאזרחות ועל ההשתקעות במדינה. לגבי ההגבלות על הכניסה למדינה, כל מדינה שומרת לעצמה את הכח המוחלט לשלוט על זרם הנכנסים אליה."

ר' גם פסק הדין בבג"ץ 7277/94 פלוני נ' המושל הצבאי לחבל עזה, תקדין-עליון, כרך 295(2), 889, שם עתרו תושבים מרצועת עזה בבקשה לקבלת היתר יציאה לישראל, ובו נקבע כדלקמן:

"לאיש מן העותרים אין זכות קנויה להיכנס לישראל כדי לעבוד בה. ההחלטה אם להתיר כניסתם לישראל, לצרכי עבודה או לצורך אחד כלשהו, נתונה לשיקול דעתו של המשיב..."

מכאן, שלעותרים שלפנינו אין כלל זכות להיכנס לישראל.

5. נדגיש, כי דברים אלה יפים גם כאשר עסקינן בתחום הבריאות: לפי הסכם הביניים הישראלי-פלסטיני בדבר הגדה המערבית ורצועת עזה (להלן – הסכם הביניים), אשר נחתם בין מדינת ישראל לבין אש"ף, האחריות בתחום הבריאות באזור הועברה לידי הרשות הפלסטינית. בנסיבות אלו, למשיבים אין כל אחריות ישירה למצב מערכת הבריאות באזור. על אחת כמה וכמה הדברים יפים ברצועת עזה, שכבר למעלה משנה ותשעה חודשים איננה נתונה עוד לשליטה ישראלית ודיני התפיסה הלוחמתית אינם חלים עוד בתחומה (בעניין זה המשיבים יבקשו לדחות את נסיון העותרים להידרש להוראות מתחום דיני התפיסה הלוחמתית, שכבר אינם חלים ברצועת עזה מזה תקופה ארוכה).

6. המשיבים יטענו, כי לו רק מטעמים אלה, אין עילה להוצאת הצווים המבוקשים בעתירה, ודין העתירה להדחות.

7. על אף האמור לעיל, דהיינו – העדר זכותם של פלסטינים להיכנס לישראל, ודאי כאשר מדובר בתושבי רצועת עזה לאחר ההתנתקות, והעדר אחריות ישראל לתחום הבריאות ברצועת עזה, הייתה נכונה המדינה גם לאחר ההתנתקות במקרים מסוימים לאפשר כניסת תושב פלסטיני לישראל לצורך קבלת טיפול רפואי, כאשר נשקפת סכנה מיידית לחייו ואין אפשרות ליתן לו טיפול רפואי חלופי בתחומי רצועת עזה, ובתנאי שלא נשקף

מאותו אדם סיכון פרטני לביטחון המדינה. לא התקבלה כל החלטה על שינוי מדיניות זו, בנוגע לחולים להם נשקפת סכנת חיים כאמור, ונפנה בעניין זה לאמור בסעיף 9 להלן.

8. יובהר, כי בניגוד לטענת העותרים בעתירה, לא התקבלה החלטה בדבר סגירתו המוחלטת של מעבר ארז ביום 14.6.07, החוסמת באופן מוחלט מעבר של חולים לישראל.

עם זאת, לאור המצב הביטחוני בשטח היום והשתלטות פעילי חמא"ס על הנעשה ברצועה, ולאור העדר גורמי תיאום בצד הפלסטיני, לא מתאפשרת פעילות שוטפת ויעילה מול הצד הפלסטיני בעניין זה. בהעדר גורמי תיאום בצד הפלסטיני, אין גורמי ממשל האמונים על קליטת בקשותיהם של הפונים, אימות מצבם הרפואי ומהימנות מסמכיהם של המבקשים, תיעודף בקשות החולים על פי דחיפות הצורך בטיפול רפואי, והמעברת הבקשות לצד הישראלי בעוד מועד לצורך אבחון הביטחוני.

בנוסף, מדיווחי הצבא עולה, כי פעילי ארגון החמא"ס נמצאים כיום על ציר ההגעה למעבר ארז, וזאת לאחר שהניסו את השוטרים הפלסטינים אשר שהו בצד הפלסטיני של המעבר. כיום, ישנה התגודדות בלתי מבוקרת של תושבים בצד הפלסטיני, אשר הגיעו למעבר ארז ללא תיאום מראש וללא אבחון ביטחוני. אין מי שמוסת את הגעת הפלסטינים למעבר, ואין מי שמוודא כי מי שהגיש את הבקשה לכניסה מטעמים רפואיים הוא אותו אדם המבקש לעבור במעבר. מצב דברים זה מקשה אף הוא בהיענות לבקשות מסוג זה, ומהווה סיכון ביטחוני ממשי לחיילים ולאזרחים במעברים.

9. אף על פי כן, במקרים בהם מדובר בחולים אשר נזקקים לטיפול רפואי מציל חיים, נעשה מאמץ לאפשר את כניסתם לישראל אף בלא תיאום עם הצד הפלסטיני, בין היתר באמצעות יצירת קשר עם ארגון הצלב האדום, אשר מתאם הגעת פלסטינים למעבר ארז ובמקרים המתאימים מתאם גם את העברתם באמצעות אמבולנסים לישראל. זאת כמובן, בהיעדר מניעה ביטחוני פרטנית לכניסתו לישראל של אותו תושב פלסטיני.

רק לשם המחשה יצוין, כי אתמול, ביום 19.6.07, נכנסו לישראל באמצעות אמבולנסים 4 פלסטינים פצועי ירי שנפגעו כתוצאה מהעימותים הפנימיים ברצועה.

10. לאור המפורט לעיל, נראה כי אין בסיס לטענתם של העותרים במסגרת הבקשה לסעד הראשון והשני, וכי דין העתירה בעניין זה להדחות ממילא אף לגופה.

11. אשר לבקשת העותרים במסגרת הסעד השלישי, לאשר כניסתם של העותרים מנויים בעמ' 10 לישראל, ולכל הפחות להורות על בדיקת הבקשות באופן פרטני, יצוין, כי ככל שבקשות הפונים הועברו למת"ק ארז הועברו פניות אלה לבדיקה פרטנית כמבוקש. להלן סטטוס בדיקת הבקשות נכון לשעה זו:

5

עודה [REDACTED] - פנייה בעניינו הועברה למת"ק, וסורבה עקב מניעה ביטחונית פרטנית.

חוסני [REDACTED] - לא הועברה פנייה בעניינו למת"ק ארז, ועניינו הובא לידיעת המשיבים רק במסגרת עתירה זו.

בכרון [REDACTED] - לא הועברה פנייה בעניינו למת"ק ארז, ועניינו הובא לידיעת המשיבים רק במסגרת עתירה זו.

זינאתי [REDACTED] - בקשתו הועברה למת"ק ונמצאת בטיפול.

עביד [REDACTED] - בקשתו הועברה למת"ק ונמצאת בטיפול.

שהואן [REDACTED] - פנייתו הועבר למת"ק ארז, אך סורבה בשל מניעה ביטחונית פרטנית.

חאגיו [REDACTED] - בקשה בעניינו הועברה למת"ק, ונמצאת בטיפול.

אבו [REDACTED] - לא הועברה פנייה בעניינו למת"ק ארז, ועניינו הובא לידיעת המשיבים רק במסגרת עתירה זו.

רגודי [REDACTED] - בקשתו הועברה למת"ק ונמצאת בטיפול.

מצלח [REDACTED] - בקשתו הועברה למת"ק ונמצאת בטיפול.

אלראי [REDACTED] - לני"ל הונפק היתר כניסה לשיראל ליום 19.6.07, אך לבסוף לא התאפשר בשל קושי ביטחוני בתיאום מעבר אמבולנסים. תיאום כניסתו יתצע שוב היום 20.6.07.

אבו [REDACTED] - הבקשה הועברה למת"ק ונמצאת בבדיקה

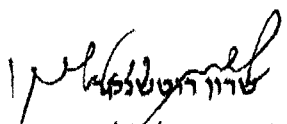
היא [REDACTED] - כניסתה לישראל אושרה והיא צפויה להכנס היום 20.6.07.

ההחלטות בעניינו של מי שטרם התקבלה החלטה בבקשה להתיר כניסתו לישראל תתקבלנה בהקדם האפשרי. המשיבים יעדכנו את בית המשפט הנכבד בדבר הטיפול בבקשות במהלך הדיון.

12. בנסיבות אלה, יטענו המשיבים כי אף בקשתם של העותרים להעברת הבקשות לבדיקה

פרטנית התקיימה בפועל, ולמעשה התייתרה אף היא.

היום: 20/6/07

 שרון רוטנברג
 סגנית בכירה א' לפדלקיט המדינה